Секція: Сучасні технології бізнес-освіти та управління знаннями

УДК 37.018.43:004

Володимир Биба,

к.т.н.. доцент, доцент кафедри менеджменту і логістики

НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Наталія Пінчук,

к.т.н.. доцент,

Політехнічний університет ді Барі, Італія, Департамент архітектури, будівництва та дизайну

КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО: ЯК ЦИФРОВА ОСВІТА ВПЛИВАЄ НА РОЗВИТОК КАР'ЄРИ МОЛОДІ В УКРАЇНІ ТА ЄС

У сучасному світі, який швидко змінюється під впливом цифрових технологій, освіта стає ключовим чинником у підготовці молоді до вимог ринку праці. Цифрова трансформація не лише змінює підходи до навчання, а й впливає на те, які навички та компетентності будуть затребувані в майбутньому. Здатність адаптуватися до нових умов, освоювати сучасні технології та ефективно взаємодіяти в цифровому середовищі стає основою успішної кар'єри.

Європейський Союз приділяє значну увагу розвитку цифрової освіти, створюючи різноманітні програми та ініціативи, спрямовані на формування компетентностей майбутнього. Водночас Україна, орієнтуючись на європейські стандарти, також впроваджує реформи в сфері цифрової освіти. Важливо дослідити, які компетентності вважаються ключовими для майбутнього, як їх розвиває цифрова освіта в ЄС і як цей досвід можна застосувати в Україні для підготовки конкурентоспроможних фахівців [1, 2, 3, 5].

Компетентності майбутнього: що це таке? Компетентності майбутнього – це сукупність знань, навичок і установок, які забезпечують ефективне функціонування людини в умовах цифрової економіки та суспільства. Вони формують основу для професійної самореалізації, кар'єрного розвитку та успішної інтеграції в динамічне робоче середовище. Європейський Союз

визначає ключові компетентності, які необхідні для життя і роботи в 21 столітті, серед яких: цифрова грамотність, критичне мислення та вирішення проблем, комунікація та співпраця, креативність та інноваційність, гнучкість та адаптивність, самоорганізація та самонавчання.

Формування цих компетентностей є важливою складовою сучасної освіти, що готує молодь до викликів майбутнього. Європейські освітні програми активно інтегрують їх у навчальний процес, використовуючи цифрові інструменти та платформи. Водночас в Україні цифрова освіта розвивається, орієнтуючись на ці міжнародні стандарти, що відкриває нові можливості для молоді та сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців [3, 4].

Європейський Союз активно впроваджує ініціативи, спрямовані на розвиток цифрової освіти та створення сприятливих умов для професійного становлення молоді. Однією з ключових програм є Digital Education Action Plan, що визначає стратегію цифрової трансформації освіти та навичок у країнах ЄС (European Commission, 2020). У межах цієї програми розвиваються цифрові компетентності громадян, впроваджуються інноваційні методи навчання та підвищується доступність цифрових ресурсів.

Програма Erasmus+ також відіграє важливу роль у формуванні кар’єрних траєкторій молоді. Вона забезпечує можливості для обміну студентами, стажування, міжнародного співробітництва у сфері освіти, що дозволяє молоді отримати практичний досвід у цифровому середовищі (European Parliament, 2021).

Завдяки цим ініціативам ЄС створює умови для безперервного розвитку компетентностей молоді, інтеграції цифрових технологій у професійне середовище та ефективної підготовки до майбутнього ринку праці. Україна також прагне адаптувати ці моделі у своїй системі освіти, що сприяє професійному зростанню молоді та її конкурентоспроможності.

Українська система освіти переживає процес трансформації у відповідь на виклик цифрової епохи та глобального ринку праці. Проте існує розрив між навичками, які підтримують випускників, і реальними потребами роботодавців.

За даними значущі дослідження частина українських роботодавців досягається з дефіцитом кадрів, які володіють сучасними цифровими компетентно. Згідно з опитуванням Центру економічної стратегії, близько 60% компаній в Україні відзначають недостатню підготовку випускників у сфері цифрових навичок, що ускладнює їх адаптацію до швидко зміненого ринку праці [4, 5].

Основні проблеми української освіти в контексті ринку праці: невідповідність навчальних програм сучасним викликам, недостатня інтеграція практичного навчання, обмежений доступ до цифрових освітніх ресурсів , недостатній розвиток soft skills та критичного мислення.

Водночас в Україні впроваджуються освітні реформи, спрямовані на зменшення цього розриву. Наприклад, цифрові ініціативи, такі як «Дія.Освіта», дають можливість отримати нові навички у сфері IT, управління проектами.

Наступним кроком має стати більш активна інтеграція європейського досвіду, оновлення навчальних програм відповідно до стандартів ЄС, розширення партнерств між університетами та бізнесом, а також створення програм, що підтримують розвиток майбутнього.

Україна активно впроваджує цифрові технології у сферу освіти, але залишається питання: чи відповідає її система освіти вимогам ринку праці? Попри значний прогрес у цифровізації, зокрема розвиток онлайн-курсів, цифрових платформ та інтеграцію IT-рішень у навчальні процеси, існує потреба у подальшому вдосконаленні системи навчання відповідно до міжнародних стандартів.

Серед ключових ініціатив і реформ: 1. Дія.Освіта – національна платформа для розвитку цифрової грамотності громадян, що пропонує курси з актуальних цифрових навичок; 2. Розвиток онлайн-освіти – зростання популярності українських платформ, таких як Prometheus, EdEra, Coursera for Ukraine; 3. STEM-освіта – активна інтеграція інженерних та технологічних дисциплін у навчальний процес; 4. Підготовка педагогів – програми підвищення кваліфікації для викладачів у сфері цифрової освіти.

Попри ці ініціативи, для забезпечення відповідності освіти вимогам ринку праці необхідно посилити взаємодію між університетами та роботодавцями, розширити доступ до практичного навчання та продовжувати адаптацію освітніх стандартів до вимог цифрової економіки [4, 5].

Однак, перспективи впровадження цифрової освіти в Україні залишаються позитивними. Завдяки підтримці міжнародних партнерів та державним ініціативам, таких як «Дія.Освіта», країна має можливість пришвидшити процес цифровізації освітньої сфери. Впровадження європейських практик та адаптація кращих світових стандартів сприятиме створенню конкурентоспроможного освітнього середовища, яке готуватиме молодь до викликів майбутнього.

Література

1. Про реалізацію проекту ЄС «Рамкова структура цифрових компетентностей для українських вчителів та інших громадян (dComFra): Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.03.2019 р. № 366. Дата оновлення: 15.03.2019. URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-realizaciyu-proektuyes-ramkova-struktura-cifrovih-kompetentnostej-dlya-ukrayinskih-vchiteliv-tainshih-gromadyan-dcomfra

2. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018р. № 67-р. Дата оновлення: 24.12.2019. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80

3. Рамкова програма ЄС щодо оновлених ключових компетентностей. URL: http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53

4. Освіта на основі життєвих навичок. Адвокаційний модуль для керівних кадрів URL: http://dlse.multycourse.com.ua/ua/

5. Publications Office of the European Union. URL: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3c0580f9-6f6b-11ec-9136-01aa75ed71a1